

Sygn. akt I PK 223/08

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 maja 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Teresa Flemming-Kulesza (przewodniczący,
sprawozdawca)

SSN Zbigniew Korzeniowski

SSN Romualda Spyt

w sprawie z powództwa W. S.

przeciwko Domowi Pomocy Społecznej [...] w Ł.

o przywrócenie do pracy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 11 maja 2009 r.,

skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i

Ubezpieczeń Społecznych w G. z dnia 26 czerwca 2008 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu - Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. -
do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach
postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

W pozwie z dnia 30 stycznia 2008 r. powód W. S. wniósł o przywrócenie do pracy w Domu Pomocy Społecznej [...] w Ł., zasądzenie od pozwanego wynagrodzenia na podstawie art. 57 § 1 k.p. za czas pozostawania bez pracy, oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania. Wartość przedmiotu sporu powód określił na kwotę 34.999,66 złotych.

Sąd Rejonowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w R. wyrokiem z dnia 5 marca 2008 r., przywrócił powoda do pracy w Domu Pomocy Społecznej [...] w Ł. na dotychczasowych warunkach pracy i płacy, zasądził od pozwanego na rzecz powoda wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy w kwocie 5.550 zł. pod warunkiem zgłoszenia gotowości do jej podjęcia w ustawowym siedmiodniowym terminie.

Sąd Rejonowy ustalił, że wyrokiem Sądu Rejonowego w R. z dnia 24 września 2007 r., powód został przywrócony do pracy u pozwanego na stanowisko dyrektora z zachowaniem dotychczasowych warunków pracy i płacy. Wyrok ten został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w G. z dnia 20 grudnia 2007 r.. Powód zgłosił gotowość do pracy w dniu 27 grudnia 2007 r. lecz z powodu choroby był do niej niezdolny i praktycznie jej nie podjął. Powód był niezdolny do pracy w okresie od dnia 17 lipca 2007r. do dnia 15 stycznia 2008 r. (182 dni).

W dniu 15 stycznia 2008 r. Zarząd Powiatu w R. podjął uchwałę Nr 202/XXXII/08 o rozwiązaniu umowy o pracę z powodem w trybie art. 53 § 1b k.p. W § 2 ust 2 uchwały podano, że przyczyną rozwiązania umowy jest niezdolność do pracy powoda wskutek choroby trwająca dłużej niż łączny okres pobierania z tego tytułu wynagrodzenia za pracę i zasiłku chorobowego. Z tą samą datą zostało sporządzone pismo Starosty R. nr OR 1111/5/08 o rozwiązaniu umowy o pracę z powodem. W dniu 15 stycznia 2008 r. powodowi zostało wręczone pismo rozwiązujące umowę o pracę. Powód odebrał dokumenty, po czym powiedział, że nazajutrz będzie w pracy i wówczas będzie rozmawiał o sprawach pracy. Wyszedł, zostawiając wręczone mu dokumenty. Pismo wypowiadające umowę o pracę jako przyczynę jej rozwiązania wskazywało art. 53 § 1b k.p.

Sąd Rejonowy ustalił, iż niezdolność do pracy powoda trwała 183 dni, tj. od dnia 17 lipca 2007 r. do dnia 15 stycznia 2008 r. Pierwsze zaświadczenie o niezdolności do pracy, obejmuje okres od dnia 17 lipca 2007 r. do dnia 31 lipca

2007 r. bez względu na to, w którym momencie dnia zostało wystawione podaje okres czasu w którym powód był niezdolny do pracy. Dlatego, w ocenie Sądu Rejonowego, twierdzenia powoda w tym zakresie, że skoro zwolnienie zostało wystawione w dniu 17 lipca 2007 r. po południu więc należy okres zasiłkowy liczyć od dnia 18 lipca 2007 r. są nieuprawnione.

Sąd pierwszej instancji uznał, że do wadliwego rozwiązania umowy o pracę z powodem doszło w dniu 15 stycznia 2008 r. Pisemny wyraz oświadczenia woli pracodawcy, jako oświadczenia skierowanego do innej osoby, był pracownikowi udostępniony, a to zgodnie z art. 61 k.c. mającym wobec stosunku pracy odpowiednie zastosowanie z mocy art. 300 k.p., następuje z chwilą dojścia pisma do adresata w sposób stwarzający mu realną możliwość zapoznania się z jego treścią. Nie ma przy tym znaczenia, czy powód skorzystał z możliwości zapoznania się z treścią pisma o rozwiązaniu umowy o pracę. „Powód trzymał wypowiedzenie w dłoni, zostało mu ono wręczone”. Okoliczność, iż pracownik go nie czytał nie oznacza, że nie zostało mu ono doręczone prawidłowo. Z uwagi jednak na fakt, że wypowiedzenie umowy o pracę zostało powodowi wręczone w dniu 15 stycznia 2007 r. na podstawie art. 53 § 1b k.p., a powód był dopiero niezdolny do pracy 183 dzień to nie zostały spełnione przesłanki powołanego przepisu. Nie upłynął wskazany w nim okres.

Sąd Rejonowy uznał, że pozwany wiedział, że w Sądzie toczy się sprawa z powództwa W. S., co więcej w toku postępowania zostało wydane postanowienie o zabezpieczeniu nakazujące pozwanemu powstrzymanie się od zatrudnienia osoby wyłonionej w toku konkursu na stanowisko dyrektora Domu Pomocy Społecznej [...] w L. do czasu prawomocnego zakończenia postępowania VP .../07. Z uwagi na powyższe, pozwany winien był, wykazując należytą staranność, przygotować się na ewentualny powrót powoda do pracy.

Pracownikowi, który podjął pracę w wyniku przywrócenia do pracy, przysługuje wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy, nie więcej jednak niż za 3 miesiące i nie mniej niż za 1 miesiąc. Skoro Sąd wydawał wyrok w dniu 5 marca 2008 r. oznacza to, że powód do tego czasu od dnia rozwiązania czyli od dnia 15 stycznia 2008 r. pozostawał bez pracy. Miesięczne wynagrodzenie powoda wynosiło 3340 złotych zatem Sąd zasądził wynagrodzenie za podany wyżej okres w

wysokości 5550 złotych licząc, że powód pozostawał bez pracy przez 50 dni po 111,00 złotych za dzień.

Powyższy wyrok został w całości zaskarżony przez pozwanego apelacją.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. wyrokiem z dnia 26 czerwca 2008 r., oddalił apelację.

Sąd Okręgowy uznał, że Sąd pierwszej instancji przeprowadził wnikliwe postępowanie dowodowe, trafnie ocenił zebrany w sprawie materiał, prawidłowo zastosował przepisy prawa materialnego i procesowego, a wydanemu wyrokowi trudno odmówić słuszności.

Zdaniem Sądu Okręgowego, nie ma znaczenia w niniejszej sprawie czy powód w dniu 15 stycznia 2008 r. pozostawał w okresie zasiłkowym, ponieważ po wydaniu wyroku przywracającego powoda do pracy, a następnie utrzymanego w mocy wyrokiem Sądu z 20 grudnia 2007 r. powód pracy nie podjął. Nie ulega wątpliwości, że pomimo przywrócenia do pracy i zgłoszenia gotowości jej niezwłocznego podjęcia w dniu 27 grudnia 2007 r. powód był faktycznie niezdolny do wykonywania pracy. Zdaniem Sądu Okręgowego powód nie mógł 27 grudnia 2007 r. ani w innej dacie po wydaniu wyroku przez ten Sąd zgłosić gotowości niezwłocznego podjęcia pracy, ponieważ był niezdolny z powodu choroby, była to usprawiedliwiona nieobecność, która spowodowała przesunięcie tego okresu reaktywacji stosunku pracy do momentu kiedy faktycznie zgłosił gotowość do pracy i był do niej zdolny.

Zdaniem Sądu Okręgowego z pracownikiem niezdolnym do wykonywania umówionej pracy, który został przywrócony do niej prawomocnym orzeczeniem sądowym, pracodawca może rozwiązać umowę o pracę bez wypowiedzenia w trybie art. 53 § 1 pkt. 1 lit. b kp, z uwzględnieniem okresu niezdolności do pracy przypadającego przed datą przywrócenia do pracy w sytuacji, gdy pracownik zgłasza gotowość do pracy, okres zasiłkowy jest wyczerpany, a jest on w dalszym ciągu niezdolny do pracy. Zatem pozwany w tej konkretnej sytuacji nie mógł z powodem rozwiązać umowy o pracę po wyczerpaniu 182 dni zasiłku chorobowego, ponieważ powód zgłosił gotowość do pracy, był do tej pracy zdolny i dopiero od 15 stycznia 2008 r. nastąpiła reaktywacja stosunku pracy po przywróceniu powoda do pracy wyrokami sądów.

Powyższy wyrok został w całości zaskarżony przez pozwanego skargą kasacyjną. Zarzucono w niej naruszenia przepisów prawa materialnego przez błędną wykładnię przepisu art. 48 § 1 k.p., polegającą na przyjęciu przez Sąd drugiej instancji - Sąd Okręgowy w G. stanowiska, że restytucja stosunku pracy w wyniku przywrócenia pracownika do pracy następuje po wydaniu prawomocnego wyroku przywracającego do pracy i zgłoszenia gotowości jej podjęcia w ustawowo określonym terminie w dacie uzyskania przez pracownika zdolności do jej wykonywania, a w konsekwencji błędne zastosowanie art. 53 § 1 pkt 1 lit. b k.p. tj. na przesłance wynikającej z art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.

Wskazując na powyższe wniesiono o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w G. Wydział IX Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 26 czerwca 2008 r. w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania za wszystkie instancje; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez uwzględnienie zarzutów apelacji i w rezultacie zmianę zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w R. z dnia 5 marca 2008 r. poprzez oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy, zważył co następuje:

Skarga kasacyjna ma usprawiedliwioną podstawę.

Sąd Okręgowy niedostatecznie wyjaśnił podstawę faktyczną i prawną swego orzeczenia. Zawisły spór wymaga rozstrzygnięcia kwestii dnia, w którym nastąpiła restytucja łączącego strony stosunku pracy. Termin z art. 48 § 1 k.p. jest terminem prawa materialnego. Data wyroku Sądu drugiej instancji wyznaczyła początek biegu siedmiodniowego terminu, w ciągu którego powód był obowiązany zgłosić gotowość podjęcia pracy w celu reaktywacji stosunku pracy łączącego go ze stroną pozwaną. Jak się wydaje, w ocenie Sądu Okręgowego zgłoszenie gotowości podjęcia pracy dokonane przez powoda 27 grudnia 2007 r. nie było skuteczne, gdyż powód nie był zdolny do pracy z powodu choroby. Takie zapatrywanie nie zasługuje na aprobatę. Termin z art. 48 § 1 k.p. biegnie bez względu na to, czy pracownik jest zdolny do

pracy czy niezdolny do jej podjęcia z uwagi na chorobę. Stosunek pracy po wyroku przywracającym do pracy ulega reaktywacji wówczas, gdy pracownik w określonym ustawowo siedmiodniowym terminie zgłosi gotowość do niezwłocznego podjęcia pracy bez względu na to, czy faktycznie może podjąć pracę ze względu na stan zdrowia. Choroba nie wydłuża tego ustawowego terminu. Wynika to z końcowego fragmentu art. 48 § 1 k.p., zgodnie z którym niezawinione przyczyny (w tym choroba) mogą jedynie powodować nieuwzględnienie opóźnienia w zgłoszeniu gotowości do podjęcia pracy. W tym wyraża się różnica w pojęciu gotowości do niezwłocznego podjęcia pracy od gotowości jako przesłanki prawa do wynagrodzenia wymienionej w art. 81 k.p. W tym drugim wypadku pracownik winien być gotów do wykonywania pracy - także ze względu na stan zdrowia - dla zachowania prawa do wynagrodzenia. W sytuacji opisanej w art. 48 § 1 k.p. chodzi natomiast o oświadczenie pracownika o gotowości do niezwłocznego podjęcia pracy. Niezwłoczność w rozumieniu tego przepisu nie jest niweczona przez stan choroby pracownika przywróconego do pracy uniemożliwiający stawienie się do pracy w terminie siedmiodniowym. W rozpoznawanej sprawie nie było sporne, że stosunek pracy został reaktywowany 27 grudnia 2007 r. Reaktywacja nastąpiła na skutek oświadczenia woli powoda. Była ona bezwarunkowa, niezależna od zdolności do pracy w dniu składania tego oświadczenia. Nie można zatem przyjąć, że nastąpiła ona dopiero w dniu odzyskania zdolności do pracy po okresie choroby. Taki pogląd byłby sprzeczny z art. 48 § 1 k.p.

Dla rozstrzygnięcia sporu jest ponadto konieczne poddanie ocenie zgodności z art. 53 § 1 pkt 1 litera b oświadczenia pracodawcy o niezwłocznym rozwiązaniu umowy o pracę. Należy zwrócić uwagę na to, że uprawnienie do rozwiązania umowy o pracę powstaje po upływie okresu pobierania wynagrodzenia należnego w okresie choroby oraz zasiłku chorobowego (a także świadczenia rehabilitacyjnego przez pierwsze trzy miesiące). Nie chodzi zatem o okres niezdolności do pracy z powodu choroby lecz o okres pobierania wynagrodzenia i zasiłku. Dodać można, że pobieranie zasiłku chorobowego winno być zgodne z prawem. Inaczej mówiąc nie wlicza się do okresu z art. 53 § 1 pkt 1 litera b okresu pobierania nienależnego zasiłku chorobowego. Skuteczne rozwiązanie umowy o pracę może nastąpić, jeżeli niezdolność do pracy przekracza okres pobierania

zasiłku (i wynagrodzenia za pracę oraz ewentualnie świadczenia rehabilitacyjnego). Nie może ono nastąpić w ostatnim dniu pobierania zasiłku ani wówczas, gdy po upływie okresów wymienionych w art. 53 § 1 pkt 1 litera b pracownik nie jest już niezdolny do pracy (czyli odzyskał zdolność do pracy) i nie pobiera już zasiłku. Sąd pierwszej instancji ustalił, że pracodawca rozwiązał umowę o pracę przedwcześnie. Stanowisko Sądu drugiej instancji nie jest jasne co do tej okoliczności. Konieczne jest ustalenie przez jaki okres (od kiedy do kiedy) powód pobierał zasiłek i kiedy pracodawca złożył oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę. Sąd Najwyższy podziela przy tym pogląd zaaprobowany również przez obydwie Sady orzekające w tej sprawie a przedstawiony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2004 r. (I PK 67/04, OSNP 205 nr 13, poz. 186) mimo, że został on krytycznie skomentowany w glosie Andrzeja Drozda (OSP 2005, nr 12, P 138-139). Wykładnia językowo-logiczna art. 53 § 1 pkt 1 litera b k.p. upoważnia do wniosku, że okres zasiłkowy w nim wymieniony obejmuje również pobieranie zasiłku przed reaktywacją stosunku pracy pracownika przywróconego do pracy mocą orzeczenia sądu. W przypadku powoda decydujący byłby cały okres, za który pobierał zasiłek chorobowy, także ten przypadający przed złożeniem przez niego oświadczenia o gotowości niezwłocznego podjęcia pracy. Wobec reaktywacji stosunku pracy nie ma podstaw, by ciągły okres pobierania zasiłku liczyć od nowa po przywróceniu pracownika do pracy. Rozstrzygnięcie zawisłego sporu wymaga ponownego przeanalizowania stanu faktycznego z uwzględnieniem przedstawionych uwag.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c.

/tp/